

Saksframlegg

REFERANSE
MKO-13/7900-2JOURNALNR.
69499/13DATO
03.10.2013

Saken behandles i følgende utvalg:	Sak nr.:	Møtedato:	Votering:
Stavanger formannskap (AU)	/	15.10.2013	
Stavanger formannskap	/	17.10.2013	

HØRING - NOU 2013:9 ETT POLITI - RUSTET TIL Å MØTE FREMTIDENS UTFORDRINGER

Forslag til vedtak:

::: Sett inn innstillingen under denne linja ↓

Høringsuttalelse fra Stavanger kommune angående NOU 2013:9 Ett politi- Rustet til å møte fremtidens utfordringer, godkjennes i tråd med punkt 3.

::: Sett inn innstillingen over denne linja ↑

[... Sett inn saksutredningen under denne linja ↓](#)

HØRING - NOU 2013:9 ETT POLITI - RUSTET TIL Å MØTE FREMTIDENS UTFORDRINGER

1. Hva saken gjelder

Rådmannen legger i denne saken frem forslag til høringsuttalelse vedrørende NOU 2013: 9 Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer.

2. Bakgrunn for saken

Regjeringen nedsatte 8. november 2012 et utvalg for å analysere utfordringene i norsk politi. Utredningen ble avgitt til Justis- og beredskapsdepartementet 19. juni 2013.

Utvalgets oppdrag var bl.a. å gjennomføre en politianalyse, som skal danne grunnlag for en langsiktig plan for videreutvikling av etaten. Analysen skulle peke på forslagspunkter og tiltak for å legge til rette for bedre oppgaveløsning og mer effektiv ressursbruk i politiet. For å utvikle et politi som kan møte fremtidens behov anbefaler utvalget at det gjennomføres to reformer i norsk politi; en strukturreform og en kvalitetsreform.

Strukturreformen har som formål å styrke politiets innsats mot kjerneoppgavene, bygge robuste politidistrikter og sikre et lokalt politi med gode forutsetninger for å drive effektiv forebygging, sikre lov og orden og tilby en god polititjeneste lokalt.

Kvalitetsreformen har som formål å utvikle et kunnskapsbasert og effektivt politi med evne til kontinuerlig forbedring og utvikling. Kvalitetsreformen omfatter forbedringer i styring og ledelsesprosesser samt forbedringer knyttet til kvalitet og prestasjoner.

Utvalget har vurdert ulike distriktsmodeller. På bakgrunn av dette har de utarbeidet tre alternative modeller med henholdsvis 6 (regionsmodell), 10 (mellommodell) og 18 (fylkesmodell) politidistrikt, som alternativ til dagens 27 politidistrikt.

Utvalget anbefaler en geografisk organisering av norsk politi i seks politidistrikter (regionsmodellen). Etter utvalgets vurdering er dette den løsningen som gir best forutsetninger for å utvikle god kvalitet og skape sterke fagmiljøer for utøvelsen av politiets kjerneoppgaver i det enkelte politidistrikt.

Stavanger kommune/Rogaland politidistrikt vil med utvalgets anbefaling bli en del av distrikt Vest. Fylkene i distrikt Vest er: Sogn og Fjordane, Hordaland og Rogaland.

3. Forslag til høringssvar

Stavanger kommune er kritisk til flere av begrunnelsene for kriteriene for et såkalt robust politidistrikt, og da først og fremst den anbefalte dimensjoneringen av distriktet Vest. Stavanger kommune ønsker spesielt å kommentere følgende fem områder:

3.1 Kvalitetsreformens forsknings- og erfaringsbaserte forankring

Stavanger kommune mener at utvalget i for stor grad har funnet indikatorer som underbygger en sentralisering, og i for liten grad vurdert/drøftet utfordringer/uheldige konsekvenser ved en videre sentralisering. Utvalget har heller ikke innhentet dokumentasjon/analyser som er kritiske til videre sentralisering.

Blant annet bruker utvalget den danske politireformen som ble gjennomført i 2007 som et argument for de sentraliseringsgrep som anbefales. Den danske reformen innebar at man reduserte fra 54 til 12 politikretser. Utvalget nevner ikke de negative effektene ved denne sentraliseringen. En uavhengig forskningsrapport «Verdens bedste politi – Politireformen i Danmark 2007 – 2011» ble publisert med flere indikatorer som viser uheldige faktorer ved denne reformen.

Noen av faktorene som forskningsrapporten peker på:

- Politiet forpliktet på samarbeid og forebygging, men ikke tilført flere ressurser (forebyggingen «halter»).
- Ikke flere politifolk på gatene, og de oppleves som mindre synlige.
- Flertallet av kommunale samarbeidspartnere opplever et dårligere samarbeid enn før reformen.
- Ensrettet struktur/modell viste seg uhensiktsmessig, og justert på flere punkter.

Stavanger kommune stiller spørsmål hvorfor det ikke henvises til forskningsrapporten «Verdens bedste politi – Politireformen i Danmark 2007 – 2011» verken i utvalgets vurderinger eller referanselista i NOU'en. Denne forskningsrapporten av den danske politireformen er en av de mest omfattende som er foretatt i Norden og internasjonalt. Forskningsrapporten inneholder viktig momenter både positive og mindre positive indikatorer ved en politireform som har mange fellestrekk med hva dette utvalget anbefaler. Stavanger kommune mener at utvalget burde drøftet de ulike problemstillingene som forskningsrapporten inneholder. Stavanger kommune kan ikke se at dette er gjort, men merker seg at utvalget har gjennomført et besøk hos Justisministeriet og Rikspolitiet, og dermed skulle hatt kjennskap og kunnskap om denne forskningsrapporten.

Stavanger kommune synes det er betenkelig at utvalget bruker den danske politireformen som argument for sentraliseringsgrep i Norge, men nevner ikke den svært grundige uavhengige evalueringen som viser at den danske reformen også har hatt betydelige negative effekter. Utvalget har heller ikke forholdt seg til erfaringer fra andre etater som har vært under store omstillinger (jf. direktorater, NAV, endringer i sykehusstruktur) og som vil ha relevans hvis en skal samle store personellressurser på få steder i landet (jf. på seks store regionpolitistasjoner).

3.2 Operasjonssentral

Utvalget har anbefalt en operasjonssentral på 60 årsverk i distriktene. Stavanger kommune har ikke kompetanse til å vurdere hvorvidt dette er et korrekt antall årsverk for en operasjonssentral.

Stavanger kommune er kritisk til dimensjoneringen av distrikt Vest. Distrikt Vest vil utgjøre 85 kommuner med 1 070 000 innbyggere og et geografisk område på ca. 43 438 km². Utvalget anbefaler en operasjonssentral i distriktet Vest, som bl.a. skal styre de operative mannskapene ute i distriktet. Stavanger kommune antar at en operasjonssentral vil bli geografisk lokalisert sentralt i distrikt Vest, noe som medfører at det er lite sannsynlig av operasjonssentralen blir lokalisert i Stavanger/Rogaland. Dette vil medføre at den lokalgeografiske kjennskapen og kunnskapen om Stavanger/Rogaland i operasjonssentralen vil være meget begrenset.

Dette er en av de faktorene som forskningsrapporten fra Danmark påpeker; tap av kompetanse (personer) og tap av lokalkunnskap.

Stavanger kommune vurderer det slik at lokalkunnskap (kunnskap om enkeltpersoner, miljøer, geografi/topografi, veier, osv.) og fagkompetanse er avgjørende for å kunne løse de oppdrag politiet skal utføre. På bakgrunn av de erfaringer som har vært ved store omstillinger, vil en etablering av regionmodellen med 6 distrikt medføre at denne kunnskapen blir meget begrenset eller vil kunne forsvinne helt.

3.3 Forebygging

Utvalget har også vektlagt forebygging som et kriterie for et robust politidistrikt. Utvalget er tydelig på at det forebyggende arbeidet fordrer et tett samarbeid mellom kommuner, skoler, barnevern osv.. Til tross for denne tydeligheten mener Stavanger kommune at utvalgets analyse om forebygging bærer preg av liten kunnskap, og har blitt viet for lite plass i høringen.

Stavanger kommune har gjennom flere år hatt et tett og godt samarbeid med Stavanger politistasjon når det gjelder det forebyggende arbeidet, noe som har medført en markant nedgang i lovbrudd begått av unge under 18 år de siste seks årene. Rogaland politidistrikt har pr 31. desember 2012 10 årsverk knyttet til forebyggende virksomhet, hvorav Stavanger driftsenhet har 6 årsverk.

Utvalget anbefaler 7 årsverk på det forebyggende arbeidet i hvert politidistrikt. På bakgrunn av utvalgets vurdering av innholdet i det forebyggende arbeidet (tett samarbeid med kommunene, kapasitet, kunnskap og geografisk tilstedeværelse) fremstår antallet årsverk som underlig. Utvalget mener imidlertid at dette vil gi et robust distrikt, og følgelig godt forebyggende arbeid.

Stavanger kommune er kjent med at antall årsverk som er skissert er et minimum, og at det enkelte distrikt kan øke antallet. Erfaringsmessig er det imidlertid slik at minimumsbemanning ofte vil bli maksimumsbemanning.

Utvikling av godt forebyggende arbeid skjer i tett dialog og samarbeid i den enkelte kommune, mellom dedikerte forebyggere i politiet og ansatte i kommunene. Det er ikke slik at godt forebyggende arbeid bare skjer i planverket, eller at enhver tjenestemann/-kvinne i politiet jobber forebyggende. Fagutvikling og kompetanseheving skjer på det forebyggende område gjennom felles fokus og samhandling i lokalmiljøet.

Stavanger kommune mener at utvalgets anbefaling vil medføre en sterk reduksjon av det forebyggende arbeidet i Rogaland/ Stavanger. I Danmark er det forebyggende arbeidet et av områdene som har blitt forverret i den danske politireformen, jfr. forskningsrapporten.

Stavanger kommunes vurdering er at analysen utvalget har gjennomført på det forebyggende området er mangelfull. Stavanger kommune stiller spørsmål om hvordan utvalget vil kunne se for seg utvikling av et robust fagmiljø i det forebyggende arbeidet, samtidig som en skal samarbeide tett på de 85 kommunene i distriktet, samt ha en geografisk tilstedeværelse med 7 årsverk.

3.4 Ny lokal struktur:

Stavanger kommune mener utvalgets analyse av ny lokal struktur vil kunne styrke politiets lokale tilstedeværelse her i Rogaland. Stavanger kommune er enig i at endring av den lokale strukturen kan skape mer politikraft og bedre tjenester for Stavangers og Rogalands befolkning. Kriteriene for en optimalisering av lokal struktur er blant annet at en størst mulig del av befolkningen ikke skal ha en kjøretid på mer enn 45 minutter til nærmeste tjenestested. Responstid og trygghet er viktig for det enkelte menneske og det enkelte lokalsamfunn uansett størrelse.

Stavanger kommunes vurdering er at det vil kunne finnes grunnlag for å redusere antall tjenestesteder, når en legger til grunn de kriteriene som utvalget legger vekt på. Dette vil sannsynligvis medføre ytterligere reduksjon av utgifter, og kunne medføre en økning i politiets bemanning, herunder en styrket tilstedeværelse og bedre beredskap.

3.5 Kjerneoppgaver

Utvalget peker på at noe av utfordringene for norsk politi er at de har et bredt og uensartet sett med oppgaver, og at dette medfører at politiet er for lite konsentrert/orientert om løsning av kjerneoppgaver. Politiets kjerneoppgaver er:

- opprettholde alminnelig orden
- forebygge og forhindre straffbare handlinger

- beskytte borgerne og deres lovlydige virksomhet
- etterforske og straffeforfølge lovbrudd

Utvalget anbefaler at politiets oppgaver blir mer spisset inn mot kjerneoppgavene, og at nødvendig utredningsarbeid starter for å overføre oppgaver til andre etater og virksomheter. Noen av oppgavene som utvalget foreslås utredet og overført til kommune er:

- **Statens barnehus** er et tilbud til barn og unge som har vært utsatt for, eller har vært vitne til, seksuelle overgrep eller vold. Dette foreslås overført til kommune eller barnevernet.
- **Ivareta personer som er overstadig beruset.** I den grad den rusede personen utgjør en ordensforstyrrelse, er det politiets oppgave å ta hånd om personen på stedet. Men oppbevaring av og tilsyn med rusede personer er utenfor politiets kompetanseområde. Det foreslås at helsevesenet bør overta primæransvaret for tilsyn med rusede personer, uten at utvalget definerer hvorvidt dette er kommunalt eller statlig.
- **Håndtere hittegods:** Det foreslås at kommuner eller private selskaper overtar ansvaret for hittegods.
- **Godkjenne brukthandler:** Det foreslås at kommunene skal overta ansvaret for å godkjenne og stenge brukthandler.
- **Håndtere løshunder og forbud mot farlige hunder:** Mattilsynet eller kommunen kan ivareta et helhetlig ansvar for hundehold og overta politiets oppgaver innen dette. Politiet kan bistå dersom det er nødvendig for å opprettholde ro og orden i tråd med sine oppgaver.
- **Sekretariatsfunksjonen i forliksrådet:** Sekretariatsfunksjonen kan tilbakeføres til kommunen.
- **Gjeldsordning:** Gjeldsordningsaker kan overføres til NAV eller SI (Statens innkrevingsentral)

Stavanger kommune mener at fokus på kjerneoppgaver til politi er riktig, men en overføring av oppgaver til kommunene skal være en prosess der kommunene er representert på en god måte. I en overføring av oppgaver ser Stavanger kommune det som helt nødvendig at det overføres ressurser som gjør at oppgavene kan ivaretas på en kvantitativ og kvalitativ god måte.

3.6 Oppsummering

Stavanger kommune mener at utvalgets analyse og anbefaling har svakheter.

Utvalgets medlemmer har i all hovedsak bestått av representanter fra departementer og statelig virksomhet. Det har ikke vært noen representasjon fra kommunene, der politiet virker i det daglige. Det registreres også at KS heller ikke har vært representert i utvalget.

Stavanger kommune mener at utvalgets analyse i for liten grad har tatt inn over seg den forskning og analyser som viser de ulemper som er til stede ved en økende sentralisering. Utvalgets analyse viser i hovedsak de indikatorene som er med og underbygger sentralisering, og dermed fremstår analyse som lite balansert. Stavanger kommune mener at utvalget undervurderer betydningen av lokalkunnskapen i politidistriktets arbeid, samt utfordringen med å sentralisere kompetanse.

Dette gjør at Stavanger kommune er uenig i utvalgets anbefaling om 6 politidistrikt. Stavanger kommune mener at mellommodellen med 10 distrikt vil være den beste modellen både når det gjelder å styrke politiets tilstedeværelse og opprettholde de viktige lokalkunnskaper.

Kristine C Hernes
fungerende rådmann

Per Haarr
direktør

Svein Helland Sivertsen
saksbehandler

[... Sett inn saksutredningen over denne linja ↑](#)

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.